

VERTEL HET DE KONING

Onderwerp: Lessuggesties bij het boek *Vertel het de koning*

Doelgroep: midden-en bovenbouw Primair Onderwijs (groep 5/ 6 - groep 7/8)

Verschijningsdatum: 7 december 2020 (verjaardag Prinses Amalia)

Uitgeverij: Van Goor / ISBN: 978 90 00 31904 6

Voorwoord: Jacques Vriens

© Sylvia Hörmann-Vorst (KBOV) 2020

Ter inleiding:

2020 liep voor iedereen anders dan anders door het coronavirus. Dat gold natuurlijk ook voor de koning, want dit jaar vierde iedereen Koningsdag thuis.

De Koninklijke Bond van Oranjeverenigingen kwam op het idee om kinderen te vragen om dat wat zij meemaakten op papier te zetten. De bond ontving meer dan 1400 reacties in de vorm van prachtige tekeningen, creatieve knutselwerkjes, lieve kaarten, ontroerende brieven, foto's en gedichten van Nederlandse kinderen, kinderen van expats en vluchtelingen.

De inzendingen laten zien wat kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar bezighoudt in dit uitzonderlijke jaar. Een prachtig boek vol met oprechte boodschappen recht uit het hart van kinderen in Nederland en daarbuiten.

Ter handleiding:

- De startlessuggestie is de basis voor het geheel van aandachtmomenten,
- Aan te bevelen is om een minimum van 3 lesmomenten te creëren, meer mag,
- Binnen de lessuggesties staat het boek steeds centraal,
- Diverse disciplines (vanuit verplichte vakken PO) en werkvormen komen aan de orde,
- Digitale ondersteuning is gewenst,
- Lessuggesties zijn zo geschreven dat verschillende niveaus bediend kunnen worden,
- Uitbreiding/ verbreding naar eigen inzicht of wenselijkheid is immer een optie.

Doelstelling: kinderen via het boek *Vertel het de koning* een platform bieden om eigen ervaringen, vragen, ideeën en kennis met en over corona in de klas met groeps- leeftijdsgenootjes te delen en te verwerken.

INTRODUCTIE VERTEL HET DE KONING

- Projecteer op het bord/ scherm het persbericht *Vertel het de koning* (zie link *).
- Lees de tekst voor, of vertel wat de tekst van dat persbericht inhoudt.

- Projecteer vervolgens de kaft van het boek (groot formaat).
- Bevraag de kinderen wat hen opvalt. (Kleur, zin, symboolgebruik).
- Noteer dat in een bespreeklijstje (digibord/ whiteboard) en ga vervolgens kort daarop in.
- Check of kinderen op de hoogte zijn van het begrip corona of corona-gerelateerde woorden.
- Introduceer het boek fysiek (bij voorkeur), blader er doorheen (beleving).
- Lees het voorwoord van Jacques Vriens voor (parallel beeld hiervan projecteren).
- Bespreek de schrijver Jacques Vriens (waarvan bekend, welke boeken ken je van hem, waar schreef hij voornamelijk over, waarom zou juist Jacques Vriens het voorwoord hebben geschreven).
- Stel de vraag: ‘Waarom zou juist Jacques Vriens in dit boek een voorwoord schrijven?’
- Leg aan de kinderen uit dat er in een volgend aandachtmoment er verder wordt ingegaan op het begrip corona en wat dat voor mensen, de wereld, en juist ook kinderen betekent.
- **TIP: inventariseer welke kinderen uit de groep direct geraakt zijn door corona in de zin van ziekte en/of erger. Extra aandacht/ vooraf evt. bespreken ouders/ verzorgers/ plotseling verdriet zijn zaken van belang!**

Verwerking:

- Projecteer één van de drie bijgeleverde voorbeelden/ afbeeldingen boek en laat kinderen hier op reageren. Wat zien ze, lezen ze? Kort bespreken.
- **TIP:** spreek samen met de groep af wat er bewaard wordt aan informatie en/of bespreektips voor een volgende les.
- **TIP:** indien leerlingen beschikken over eigen iPad, laat hen dan dit (korte) lijstje noteren. Zo worden de kinderen mede-eigenaar van het proces/ project.

VERTEL HET DE KONING Onderdeel: TAAL

- Startpunt: boek *Vertel het de koning...*
- Lees een verhaal/ gedicht voor uit het boek.
- Bespreek met de kinderen het voorgelezen verhaal/ gedicht. Wat valt op? Herkenbaar, wat doet het met je? (TIP: evt. weer kernwoorden noteren op lijstje)

CORONA-WOORDEN

- Vertel de leerlingen dat de corona-pandemie veel ‘nieuwe’ woorden heeft doen ontstaan. Dat er nu woorden vaak worden gebruikt in kranten, (jeugd)journals, TV- programma’s, via social-media ook die er voorheen nog niet waren, of die je nog niet (bewust) kende.
- Laat leerlingen woorden verzamelen. Eerst zelf. Zelfstandig, of in groepjes. Opdracht kan gericht zijn (bekijk, of zoek in...) opdracht kan vrij zijn (op kinderen wordt een beroep gedaan hoe die woorden te achterhalen).
- Spreek een tijd af voor deze activiteit: meld de leerlingen tussendoor hoeveel tijd er nog is. (Tijd kan variëren per niveau)
- Inventariseer de woorden dan:
 - Via een woordveld op whiteboard of digibord.
 - Varianten: juf/ meester noteert, per groepje noteert iemand.
 - Afspraak: gewoon schrijven/ noteren eerst, nadien bekijken en bespreken.
- Eerste check: staan er dezelfde woorden tussen? Hoe vaak zijn die opgeschreven (turven)? (Zegt iets over de beleving/ kennis bij de kinderen).
- Tweede check: staan er woorden tussen die misschien hetzelfde betekenen of bedoelen?
- Derde check: welke woorden zouden ‘nieuw’ zijn, welke woorden bestonden misschien al, maar hoor je nu vaker?
- Vierde check: zitten er woorden tussen die jij misschien niet goed kent of begrijpt? (**TIP: kan ook geturfd worden**)

Dan: **UITNODIGEN**

- Wie kan een van de woorden uitleggen/ omschrijven?
- Wie heeft bij een van de woorden een kort verhaaltje (mag uit eigen beleving of via de media, overlevering zijn?)
- Welk woord denk je zullen mensen altijd blijven onthouden? Waarom?

TIP: woordenschat kan per niveau verschillen, houd daar rekening mee.

TIP: leg een woordenlijstje aan, laat kinderen een foto maken van het woordveld.

(Vastlegging = herinnering)

Verwerking:

- Geef de kinderen een blad en laat ze daarop het woord CORONA schrijven
- Laat ze daarom heen tekeningetjes of icoontjes of woorden schrijven. Ofwel: eigen woordvel.
- Variant: op Ipad digitaal verwerken. Beeldmateriaal kan dan opgezocht worden.
- **TIP:** verzamelen en ophangen aan de wand, een lijn, via een collage etc.
- **TIP:** zie tips 'omgaan met elkaar' ook.

CORONAVERTALLEN

- Boek *Vertel het de koning* = uitgangspunt
- **Variant 1:** Laat een of meerdere leerlingen een verhaal/ gedicht voorlezen uit het boek
- Bespreek het verhaal. Stel vragen, laat kinderen elkaar vragen stellen en antwoord geven.
- **Variant 2:** Kopieer uit het boek 4 of 5 verhalen/ gedichten.
- Laat kinderen in groepjes elkaar dit verhaal voorlezen, bespreek onder elkaar.
- Na bepaalde tijd verhaal/ gedicht rouleren tot elk verhaal elk groepje heeft bereikt.
- Terugkoppeling plenair: laat woordvoerders van groepjes de indrukken, ervaringen vertellen over de verhalen binnen het groepje.

CORONAVERTALLEN SCHRIJVEN

- Boek *Vertel het de koning*: uitgangspunt.
- Bespreek nog een keer (laat zien op scherm) wat het uitgangspunt was om dit boek samen te stellen. (Zie tekst bovenaan handleiding o.a.)
- Extra: er was eerst een website. Deze is te bekijken: www.vertelhetdekonig.nl / projecteer en scroll er doorheen.
- Variant 1: geef leerlingen individueel (IPad/ PC-faciliteit noodzakelijk) de opdracht eens door de mappen heen te scrollen en een paar verhalen te lezen (let op bij instructie: leeswerk, geen tekeningen: die komen op ander moment aan de beurt). Laat ze noteren: welke map en welk verhaal.
- Variant 2: maak zelf als docent een voorselectie en bekijk samen.

Opdracht ter verwerking: CORONAVERTALLEN SCHRIJVEN

- Schrijf nu je eigen verhaal of gedicht.
- Insteek: alles is goed, niets is fout.
- Kan alleen of in tweetallen (kan per kind variëren qua gevoel).
- Verwerking daarvan: óf kopiëren, printen en collagemuur maken.
- Óf (indien digitaal) sturen naar docent, deze maakt digitale collage.

TIP: let op de verhalen en de wellicht onderliggende boodschappen, opvallende informatie. Kan indicatie zijn voor nazorg/ gesprekje.

Verwerking optioneel:

- Alle verhalen worden ingeleverd bij juf/ meester.
- Deze leest (en weegt ook desgewenst).
- Verhalen worden gebundeld.
- Zó ontstaat eigen 'GROEPSCORONABOEK'...
- **TIP:** kan eventueel (wel ouders goedkeuring vragen) vermenigvuldigd worden voor de leerlingen uit de groep
- **TIP:** mooie kaft laten maken!

CORONA-INTERVIEW

- Geef de kinderen/ leerlingen de opdracht om iemand te interviewen over corona.
- Dat mag vrij geïnterpreteerd worden.
- Ga samen bekijken wie dat allemaal zouden kunnen zijn:
Vader – moeder/ opa – oma/ broer – zus/ buren – familie/ iemand in een winkel of bedrijf in de buurt/ iemand die je kent die in de zorg zit/ iemand die in het ziekenhuis werkt/ iemand van wie je weet dat hij of zij met corona te maken heeft gehad/ iemand vanuit de kerk, of het gebedshuis die je kent/ iemand die op een (of jouw) school werkt etc.
- Vier vragen/ richtlijn:
 1. Wat vindt u, vind jij het moeilijkste in deze corona-tijd?
 2. Hebt u, heb jij een bijzonder verhaal over corona?
 3. Wat mist u, mis je het meeste in deze tijd?
 4. Wat gaat u, ga jij straks als eerste doen wanneer het weer 'veilig' is?
(Uiteraard eigen invulling qua vragen altijd prima!)

Verwerking:

- Maak een kort verslagje. (Kan weer digitaal)
- Vraag altijd aan degene die geïnterviewd wordt of naam genoemd mag worden, of een foto gemaakt mag worden. (AVG)
- Lever in bij juf/ meester: deze bundelt en realiseert een geheel.
- Zo ontstaat een eigen '**CORONA-NIEUWSKRANT**'
- Verdelen/ delen en bespreken op een later moment. Aandacht voor ieder kind!

VERTEL HET DE KONING: CREATIEVE – KUNSTZINNIGE VORMING

- Startpunt de activiteit met het boek *Vertel het de koning...*
- Laat een tekening/ stripverhaal uit boek zien. (Projectie op scherm.)
- Bespreek met de kinderen: wat zie je? Goede tekening of stripverhaal? Waarom? Herkenbaar, wat doet het met je? (**TIP**: evt. weer kernwoorden noteren op lijstje)

CORONATEKENING, CORONASTRIP, CORONAKUNSTWERK, CORONALIED, CORONARAP

- Meld de leerlingen dat vandaag creatief zal worden gewerkt rondom begrip 'corona'
- Laat bovenstaande termen zien/ schrijf ze op/ projecteer ze.
- Bevraag de leerlingen: ga samen na aan welke voorwaarden elk van die creatieve uitingen zou moeten voldoen.
- Schrijf de uitkomsten onder elke variant zodat de leerlingen later een houvast hebben.
- **TIP**: maak daar een bijlage van die 'uitgedeeld' kan worden. Op papier, of digitaal oproepbaar.

Dan:

- Meld de leerlingen de tijd die ze mogen besteden aan het onderwerp.
- Kan variabel zijn. Van een uur tot een projectmiddag.
- Vertel dat er na afloop tijd en ruimte is om alles te bezien en te beluisteren voor iedereen.
- Hulp/ advies vragen mag. Bij docent of klas- groepsgeenoot.
- Er kan individueel of in groepjes worden gewerkt.
- Qua uitvoering muzikale bijdrage: e.e.a. kan 'live'. Kan voor kinderen lastig/ confronterend zijn. Repeteren vooraf wel aan te bevelen. Kan ook als afsluiting ingezet worden creatieve project.
- Qua uitvoering schilder-tekenwerk, strip, kunstwerk etc.: van belang om leerlingen hierbij te ondersteunen en te bevragen.

- E.e.a. kan allemaal digitaal worden aangeleverd én dus ook zo worden bekeken. Voordeel hiervan: er is tijd, ruimte en aandacht voor iedereen. Immers: binnen beoogde tijdsbestek niet af, dan op later tijdstip er op terugkomen.

OMGAAN MET ELKAAR:

- **TIP:** bespreek en bevestig de kinderen op hun bijdrage. Kinderen moeten zich prettig voelen bij de uiteindelijke uitkomst én presentatie.
- **TIP:** meld de kijkers en beluisteraars dat we met respect omgaan met de diverse uitingen. Iedereen laat iets van zichzelf zien en horen immers, en dat over een moeilijk/ gevoelig onderwerp.

VERTEL HET DE KONING: DE WERELD OM JE HEEN

- Startpunt: boek *Vertel het de koning*.
- Kies een verhaal uit waarin ook een 'blik naar buiten' zit.
- Voorbeeld: het werk van iemand in de frontlinie (zorg etc.).
- **TIP:** deze activiteit is wellicht meer geschikt voor groep 7/ groep 8

CORONA-NIEUWS VANDAAG:

- Bekijk samen met leerlingen allerhande vormen van nieuws van vandaag of afgelopen tijd.
- Kan nieuws zijn, infospotjes, pagina RIVM, kranten, Jeugdjournaal e.d.

Mogelijkheden verwerking:

1. NIEUWS

- Opdracht 1: Rubriceer: eigen land/ buitenland
- Opdracht 2: Rubriceer op soort nieuws. (Economie, vaccins, persconferenties etc.)
- Opdracht 3: bespreek met elkaar in groepjes wat je van het nieuws vindt
- Opdracht 4: springt er één nieuwsbericht uit vandaag?
- Opdracht 5: wat is een mooi bericht vandaag? (Burenhulp, speciale acties etc.)
- Opdracht 6: terugkoppeling plenair
- **TIP:** leuk en informatief zou het zijn wanneer het verwerkt zou kunnen worden als één pagina Corona-nieuws d.d.

2. 'GESCHIEDENIS'

- Opdracht 1: kun je nog terughalen waar en wanneer het allemaal begon?
- Opdracht 2: heb je enig idee hoe het met Corona zit in andere landen? Noem voorbeelden.
- Opdracht 3: kun jij of kunnen we samen een tijdlijn maken van over CORONA 2020.
- Opdracht 4: bespreken.

3. DOEN en LATEN...wat vind jij belangrijk?

- Wat moeten mensen weten over corona?
- Wat moet/ kun jij doen als het om corona gaat?
- Wat kunnen we samen (in de groep, op school, de stad, het land) doen om weer veilig en gezellig te kunnen samenleven zonder (al te veel) angst voor corona?
- Heb jij goede tips?

LAATSTE STAP

Afronding totaal...

- Opnieuw het boek *Vertel het de koning* centraal
- Vraag plenair: 'Waarom is het zo mooi en goed geweest dat kinderen hebben geschreven over corona?'
- Vraag plenair: 'Waarom is het goed dat het boek heet *Vertel het de koning*. Motiveer het antwoord

- Maak vervolgens samen met de leerlingen een 'DIT-WAS-FIJN'-lijstje.
Bedoeling:
 - ❖ Wat vond je fijn en goed om te hebben gehoord in deze lessen?
 - ❖ Heb je iets nieuws geleerd?
 - ❖ Wat vond ik het leukste en was goed om te doen?
 - ❖ Wat ga ik anders doen in de toekomst?
 - ❖ Vul aan: het boek *Vertel het de koning* is de moeite waard, omdat....

TENSLOTTE: TIPS...

- Indien in jouw klas een kind zit die heeft bijgedragen aan het boek en/of de website geef hem of haar dan alle ruimte om het verhaal te vertellen.
 - Waarom wilde je meedoen?
 - Waarom koos je voor een tekening, verhaal, gedicht of iets anders?
 - Hoe vond je het toen je jouw werk terugzag op de website?
 - Hoe vond je het toen je hoorde dat jouw werk in het boek zou komen?
 - Hoe vind je het dat de koning of prinses Amalia waarschijnlijk jouw bijdrage zullen lezen?
 - Etc.
- Maak deze leerling voor een tijdje een soort ambassadeur!

SCHOOLBREED / TIPS

- Organiseer een klassentoonstelling.
- Organiseer een virtual tour door jouw klas of meerdere klassen met inleidend woord van de juf/ meester/ directeur.
- Leg alles vast in een digitale schoolkrant of tijdsdocument / verstuur dit naar alle ouders én leerlingen.
- Laat dit alles weten aan de burgemeester van jouw gemeente
- Maak je eigen boek!

Veel plezier en veel succes!

**En...alles wat een professional toevoegt of verandert is van waarde, rode draad is:
vertel-elkaar-het-coronaverhaal!**

Links:

www.vertelhetdekoning.nl

www.oranjebond.nl

www.de-leukste-kinderboeken.nl

© 2020 Sylvia Hörmann-Vorst / KBOV

(werkzaam onderwijs 1976-2019 / PO groepsleerkracht – coördinerende taak regio-gebonden / VO docent LB – mentor – afdelingscoördinator VWO 2-3 / ontvanger predikaat 'hofleverancier creatief onderwijs 2005, vanaf 2019 gastpresentaties)